

Conselleria d'Educació

ORDE 18/2011, d'1 d'abril, de la Conselleria d'Educació, per la qual es modifica parcialment l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat. [2011/4371]

El Reial Decret 1467/2007, de 2 de novembre, pel qual s'establix l'estructura del Batxillerat i es fixen les seues ensenyances mínimes, establix, en l'article 8.2, que les administracions educatives regularan les matèries optatives del Batxillerat.

El Decret 102/2008, d'11 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum del Batxillerat en la Comunitat Valenciana, dedica l'article 9 a les matèries optatives. En este, es disposa que les matèries optatives en el Batxillerat contribueixen a completar la formació de l'alumnat aprofundint en aspectes propis de la modalitat triada, o ampliant les perspectives de la mateixa formació general. Així mateix, especifica que la conselleria competent en matèria d'educació estableixerà el repertori de matèries optatives i el seu currículum, els procediments i les condicions per a la seua impartició en els centres.

L'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, en l'article 2 indica que l'oferta de matèries optatives prevista per als dos cursos del Batxillerat haurà de respondre als diferents interessos, motivacions i necessitats de l'alumnat, contribuint a completar la formació de l'alumnat, aprofundint en aspectes propis de la modalitat triada, o ampliant les perspectives de la mateixa formació general. A fi de respondre a les finalitats exposades, l'oferta de matèries optatives, en cada curs i al llarg de l'etapa, haurà de ser diversa i equilibrada entre els diferents àmbits del saber, i contribuirà a ampliar l'oferta educativa dels centres docents.

El Tractat de Funcionament de la Unió Europea i la implantació de l'Espai Europeu d'Educació Superior, entre altres, constitueixen novetats dels últims anys que desperten un interès i una demanda formativa entre l'alumnat i les seues famílies, els quals requerixen poder aprofundir en el coneixement de la Unió Europea més enllà de les seues dimensions històrica, política i econòmica. Per este motiu, en la present orde es procedix a l'addició d'una nova matèria optativa, relativa a la Unió Europea, al catàleg ja existent, amb la finalitat que els centres docents puguen complementar l'oferta formativa en funció de les seues possibilitats organitzatives i dels seus recursos disponibles per a atendre adequadament les necessitats i interessos del seu alumnat.

Per tot això, vista la proposta del director general d'Ordenació i Centres Docents de la Conselleria d'Educació de data 31 de març de 2011, de conformitat amb esta, i en virtut de les competències que m'atribuïx l'article 28.e) de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell,

ORDENE

Article únic. Modificació normativa

1. Modificar l'annex I de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, en els termes que s'indica en l'annex I de la present orde.

2. Modificar l'annex II de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, segons el que establix l'annex II d'esta orde.

3. Modificar l'annex IV de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, de conformitat amb allò que s'ha assenyalat en l'annex III de la present orde.

4. Modificar l'annex V de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, en els termes que fixa l'annex IV de la present orde.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única. Calendari d'implantació

La modificació normativa prevista en la present orde es realitzarà a partir del curs 2011-2012.

Conselleria de Educación

ORDEN 18/2011, de 1 de abril, de la Conselleria de Educación, por la que se modifica parcialmente la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato. [2011/4371]

El Real Decreto 1467/2007, de 2 de noviembre, por el que se establece la estructura del Bachillerato y se fijan sus enseñanzas mínimas, establece en su artículo 8.2 que las administraciones educativas regularán las materias optativas del Bachillerato.

El Decreto 102/2008, de 11 de julio, del Consell, por el que se establece el currículo del Bachillerato en la Comunitat Valenciana, dedica el artículo 9 a las materias optativas. En él, se dispone que las materias optativas en el Bachillerato contribuyen a completar la formación del alumnado profundizando en aspectos propios de la modalidad elegida, o ampliando las perspectivas de la propia formación general. Asimismo, especifica que la conselleria competente en materia de educación establecerá el repertorio de materias optativas y su currículo, los procedimientos y las condiciones para su impartición en los centros.

La Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, en el artículo 2 indica que la oferta de materias optativas prevista para los dos cursos del Bachillerato deberá responder a los diferentes intereses, motivaciones y necesidades del alumnado, contribuyendo a completar la formación del alumnado, profundizando en aspectos propios de la modalidad elegida, o ampliando las perspectivas de la propia formación general. A fin de responder a las finalidades expuestas, la oferta de materias optativas, en cada curso y a lo largo de la etapa, deberá ser diversa y equilibrada entre los diferentes ámbitos del saber, y contribuirá a ampliar la oferta educativa de los centros docentes.

El Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea y la implantación del Espacio Europeo de Educación Superior, entre otros, constituyen novedades de los últimos años que despuntan un interés y una demanda formativa entre el alumnado y sus familias, quienes requieren poder profundizar en el conocimiento de la Unión Europea más allá de sus dimensiones histórica, política y económica. Por este motivo, en la presente orden se procede a la adición de una nueva materia optativa, relativa a la Unión Europea, al catálogo ya existente, con la finalidad de que los centros docentes puedan complementar la oferta formativa en función de sus posibilidades organizativas y de sus recursos disponibles para atender adecuadamente las necesidades e intereses de su alumnado.

Por todo ello, vista la propuesta del director general de Ordenación y Centros Docentes de la Conselleria de Educación de fecha 31 de marzo de 2011, de conformidad con la misma, y en virtud de las competencias que me atribuye el artículo 28.e) de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, del Consell,

ORDENO

Artículo único. Modificación normativa

1. Modificar el anexo I de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, en los términos que se indica en el anexo I de la presente orden.

2. Modificar el anexo II de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, según lo establecido en el anexo II de esta orden.

3. Modificar el anexo IV de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, de conformidad con lo señalado en el anexo III de la presente orden.

4. Modificar el anexo V de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, en los términos que fija el anexo IV de la presente orden.

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Única. Calendario de implantación

La modificación normativa contemplada en la presente orden se realizará a partir del curso 2011-2012.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa la present orde.

DISPOSICIÓ FINAL

Única. Entrada en vigor

Esta orde entrarà en vigor l'endemà de ser publicada en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

València, 1 d'abril de 2011

El conseller d'Educació,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANNEX I

Modificació de l'annex I de l'Orde de 17 de juny de 2009

Es modifica l'annex I de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, que queda redactat en els termes següents:

«Annex I
Matèries optatives de Batxillerat

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo dispuesto en la presente orden.

DISPOSICIÓN FINAL

Única. Entrada en vigor

Esta orden entrará en vigor el día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Valencia, 1 de abril de 2011

El conseller de Educación,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANEXO I

Modificación del anexo I de la Orden de 17 de junio de 2009

Se modifica el anexo I de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Conselleria de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, que queda redactado en los siguientes términos:

Tipus	Oferta/modalitat amb què es vinculen	Matèries	Curs a què s'adscriu (prelació)
Matèries optatives comunes per a totes les modalitats	D'oferta obligada per tots els centres docents	Segona Llengua Estrangera I	1r
		Segona Llengua Estrangera II	2n (Segona Llengua Estrangera I)
		Tecnologies de la Informació i la Comunicació I	1º
		Tecnologies de la Informació i la Comunicació II	2n (Tecnologies de la informació i la comunicació I)
		Anglés Pràctic	1r
		Valencià: Llengua i Imatge	1r
		Valencià: Habilitats Comunicatives	2n
		Castellà: Llenguatge i Documentació	1r
		Castellà: Habilitats Comunicatives	2n
		Geografia i Història de la Comunitat Valenciana	1r
		Economia de la Comunitat Valenciana	1r
		Patrimoni Musical en la Comunitat Valenciana	1r
		Psicopedagogia	1r
		Fonaments de Dret	1r
		Fonaments Lèxic de les Ciències i de la Tècnica	1r
		Educació Fisicoesportiva i Salut	2n
		La Unió Europea: Organització i Funcionament	2n

Matèries optatives específiques de cada modalitat o via	Modalitat d'Arts	Estètica de les Arts	1r
		Anglés Pràctic per a les Arts	2n
		Matemàtiques de la Forma	1r
		Tallers Artístics	2n
		Volum II	2n (Volum I)
		Escenografia	2n
		Informàtica per a les Arts	1r
		Ampliació dels Sistemes de Representació Gràfics i Tècnics	2n
	Modalitat de Ciències i Tecnologia	Mètodes Científics	1r
		Anglés Pràctic per a les Ciències i la Tecnologia	2n
		Tècniques de Laboratori Fisicoquímiques	2n
		Geologia	2n (Biologia i Geologia)
		Física Aplicada	2n
		Ciència dels Materials	1r
		Biologia Humana	2n
	Modalitat d'Humanitats i Ciències Socials	Anglés pràctic per a les Humanitats i les Ciències Socials	2n
		Sociologia	2n
		Antropologia	1r
		Fonaments de Direcció d'Empresa	2n
		Referents Clàssics de les Manifestacions Culturals Modernes	2n
Matèries de modalitat, ja siga de la modalitat triada o d'una modalitat diferent.	Totes	Qualsevol matèria de modalitat de 1r o 2n que s'impartisca en el centre	Vegeu l'article 8.3»

* * * * *

«Anexo I Materias optativas de Bachillerato

Annex II

Modificació de l'annex II de l'Orde de 17 de juny de 2009

Es modifica l'annex II de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, en el qual s'haurà d'afegir el currículum de la matèria optativa de segon curs, comuna per a totes les modalitats, denominada «La Unió Europea: Organització i Funcionament», tal com queda redactat a continuació:

«La Unió Europea: Organització i Funcionament

I. Introducció

La realitat actual d'Espanya i de la Comunitat Valenciana no pot entendre's sense tindre en compte la nostra integració en la Unió Europea des de 1986.

Per això resulta molt interessant, per al professorat i, sobretot, per a l'alumnat de Batxillerat, tindre una ocasió per a aproximarse a Europa i als valors que ens unen als europeus com a societat: valors com la tolerància, els drets humans, i la democràcia.

És molt important a l'hora de construir la idea d'una ciutadania europea que els sistemes educatius prevegen l'estudi del bagatge històric, polític, social i cultural europeu.

D'una banda, els estats membres de la Unió hem cedit gran part de la nostra soberania a favor d'una organització supranacional que compta amb una estructura institucional pròpia, i un particular sistema d'adopció de decisions, que es convertixen en obligatòries en tot el territori de la Unió. Des de les institucions de la Unió Europea emanen diàriament normes jurídiques de compliment obligatori i observança per a tots els estats i ciutadans de la Unió. En l'actualitat, després de les successives reformes dels tractats i l'aprofundiment en el procés d'integració, l'acció de les institucions europees va més enllà de les funcions de contingut purament econòmic dels seus orígens, i afecta múltiples aspectes de la vida quotidiana dels ciutadans.

A més de les polítiques estretament vinculades amb la configuració d'un mercat comú sense fronteres interiors, com la política de transports, l'agricultura, la política duanera i comercial, moltes altres matèries, com l'educació o el medi ambient, ocupen l'agenda de les institucions europees. La Unió Europea del segle XXI ha d'afrontar reptes importants com el control i la coordinació dels fluxos migratoris, la cooperació al desenrotllament per a fer front a la pobresa en el món, o la lluita contra el canvi climàtic.

D'altra banda, la pertinença a la Unió ens conferix determinats drets com a ciutadans europeus, que és necessari conéixer per a sentir com a propis i exercitar-los amb responsabilitat, considerant a més que estos ens oferixen moltes oportunitats, més enllà de les nostres fronteres.

La Unió Europea oferix hui en dia infinitat de recursos per als nostres joves, per a poder completar els seus estudis en altres estats de la Unió, per a millorar el coneixement de llengües estrangeres, per a la realització de pràctiques formatives. Totes estas oportunitats poden incrementar les possibilitats professionals dels nostres estudiants en un entorn globalitzat.

II. Objectius generals

El desenrotllament d'esta matèria ha de contribuir que els alumnes adquirisquen les capacitats següents:

1. Conéixer la Unió com a organització internacional, els seus principals objectius i els principis bàsics que en regixen el funcionament.

2. Conéixer els estats membres de la Unió Europea i les condicions de pertinença i permanència.

3. Desenrotllar la sensibilitat cap al procés d'unitat europeu, i valorar-lo com una important conquesta davant de greus enfrontaments que han caracteritzat amb anterioritat la història del nostre continent, i com un factor de desenrotllament d'una ciutadania basada en els drets humans i la tolerància.

4. Explicar la noció de ciutadania europea i els drets que esta comporta, així com les noves possibilitats que oferix per als nostres joves.

5. Conéixer les principals institucions polítiques de la Unió Europea i comprendre quin és el paper de cada una d'estes en el procés

Anexo II

Modificación del Anexo II de la Orden de 17 de junio de 2009

Se modifica el anexo II de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Consellería de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, en el que se deberá añadir el currículo de la materia optativa de segundo curso, común para todas las modalidades, denominada «La Unión Europea: organización y funcionamiento», tal y como queda redactado a continuación:

«La Unión Europea: organización y funcionamiento

I. Introducción

La realidad actual de España y de la Comunitat Valenciana no puede entenderse sin tener en cuenta nuestra integración en la Unión Europea desde 1986.

Por ello resulta muy interesante, para el profesorado, y sobre todo, para el alumnado de Bachillerato, tener una ocasión para aproximarse a Europa y a los valores que nos unen a los europeos como sociedad: valores como la tolerancia, los derechos humanos, y la democracia.

Es muy importante a la hora de construir la idea de una ciudadanía europea que los sistemas educativos contemplen el estudio del bagaje histórico, político, social y cultural europeo.

Por un lado, los estados miembros de la Unión hemos cedido gran parte de nuestra soberanía a favor de una organización supranacional que cuenta con una estructura institucional propia, y un particular sistema de adopción de decisiones, que se convierten en obligatorias en todo el territorio de la Unión. Desde las Instituciones de la Unión Europea emanen diariamente normas jurídicas de obligado cumplimiento y observancia para todos los estados y ciudadanos de la Unión. En la actualidad, tras las sucesivas reformas de los tratados y la profundización en el proceso de integración, la acción de las instituciones europeas va más allá de las funciones de contenido puramente económico de sus orígenes, y afecta a múltiples aspectos de la vida cotidiana de los ciudadanos.

Además de las políticas estrechamente vinculadas con la configuración de un mercado común sin fronteras interiores, como la política de transportes, la agricultura, la política aduanera y comercial, otras muchas materias, como la educación o el medio ambiente, ocupan la agenda de las instituciones europeas. La Unión Europea del siglo XXI debe afrontar retos importantes como el control y la coordinación de los flujos migratorios, la cooperación al desarrollo para hacer frente a la pobreza en el mundo, o la lucha contra el cambio climático.

Por otro lado, la pertenencia a la Unión nos confiere determinados derechos como ciudadanos europeos, que es necesario conocer para sentir como propios y ejercitarlos con responsabilidad, considerando además que los mismos nos ofrecen muchas oportunidades, más allá de nuestras fronteras.

La Unión Europea ofrece hoy en día, infinitad de recursos para nuestros jóvenes, para poder completar sus estudios en otros Estados de la Unión, para mejorar el conocimiento de lenguas extranjeras, para la realización de prácticas formativas, oportunidades todas ellas que pueden incrementar las posibilidades profesionales de nuestros estudiantes en un entorno globalizado.

II. Objetivos generales

El desarrollo de esta materia debe contribuir a que las alumnas y alumnos adquieran las siguientes capacidades:

1. Conocer la Unión como organización internacional, sus principales objetivos y los principios básicos que rigen su funcionamiento.

2. Conocer los Estados miembros de la Unión Europea, y las condiciones de pertenencia y permanencia.

3. Desarrollar la sensibilidad hacia el proceso de unidad europeo, valorándolo como una importante conquista ante graves enfrentamientos que han caracterizado con anterioridad la historia de nuestro continente, y como un factor de desarrollo de una ciudadanía basada en los derechos humanos y la tolerancia.

4. Explicar la noción de ciudadanía europea y los derechos que ella comporta, así como las nuevas posibilidades que ofrece para nuestros jóvenes.

5. Conocer las principales instituciones políticas de la Unión Europea y comprender cual es el papel de cada una de ellas en el proceso

d'adopció de decisions, i emprar adequadament la terminologia bàsica del procés d'unitat europeu.

6. Conéixer els principals àmbits d'actuació de la Unió Europea, en particular, aquells amb major incidència en la vida quotidiana dels ciutadans europeus.

7. Adquirir estratègies de busca i indagació de documents de les institucions europees i altres recursos per mitjà de la navegació en Internet.

III. Continguts

Bloc 1. Què és la Unió Europea.

- La Unió Europea, una organització supranacional.
- Els objectius i els principis bàsics de la Unió Europea.
- Els estats membres: condicions d'ingrés i permanència.

Bloc 2. L'espai i el temps en la Unió Europea.

- El naixement d'Europa. Els orígens de la civilització occidental.

El llegat grecollatí.

- L'evolució històrica dels diferents estats a Europa.

– Estats i regions en la Unió Europea. L'àmbit global i l'àmbit local.

- La tradició internacional i les universitats.

- El patrimoni cultural europeu. Elements comuns i diferenciats.

Bloc 3. El funcionament de la Unió.

– L'estructura institucional de la Unió Europea: el Consell Europeu, el Consell de la Unió Europea, la Comissió Europea, el Parlament Europeu, el Tribunal de Justícia, els òrgans consultius.

- El règim lingüístic. Les seus.

- El sistema d'adopció de decisions en la Unió Europea.

- Les normes europees, tipologia i caràcter vinculant d'estes.

- La participació de les regions en la Unió Europea.

Bloc 4. La ciutadania de la Unió Europea.

- La llibertat de circulació i de residència.

– El dret al vot en el lloc de residència. Les eleccions al Parlament Europeu.

– La possibilitat de dirigir-se al Defensor del Poble. El Defensor del Poble Europeu.

- La protecció diplomàtica i consular.

Bloc 5. Principals polítiques de la Unió Europea.

– La lliure circulació de persones. El Dret d'establiment. El reconeixement de títols i de qualificacions professionals.

– El mercat interior. La lliure circulació de mercaderies, serveis i capitals.

- La solidaritat i la cohesió territorial.

- La política de protecció del medi ambient.

- La política agrària i pesquera.

– La Unió Econòmica i Monetària. La moneda única. El Banc Central Europeu.

- L'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia.

– L'acció exterior de la Unió Europea. La política exterior i de seguretat comuna.

Bloc 6. Les oportunitats que ens brinda la Unió Europea.

– Programes d'intercanvi, beques, pràctiques formatives, homologació de títols i reconeixement de qualificacions professionals.

– L'Espai Europeu d'Educació Superior. Els programes marc d'investigació i les xarxes d'excellència.

– Coneixement de les ferramentes de la Unió Europea en la xarxa: informació relacionada amb la UE.

IV. Criteris d'avaluació

1. Definir la Unió Europea com a organització internacional, coneixent els seus objectius i els principis que la sustenten.

2. Identificar els estats membres de la Unió Europea i les condicions que es requerixen a estos per a ser membres de la Unió.

3. Identificar les distintes institucions de la Unió Europea i el paper que exercix cada una d'estes en el procés decisorio europeu.

4. Analitzar el concepte de ciutadania europea, assenyalant els drets que conferix i les limitacions que té i valorant críticament les seues insuficiències i les potencialitats que s'obren per al futur.

de adopción de decisiones, y emplear adecuadamente la terminología básica del proceso de unidad europea.

6. Conocer los principales ámbitos de actuación de la Unión Europea, en particular, aquellos con mayor incidencia en la vida cotidiana de los ciudadanos europeos.

7. Adquirir estrategias de búsqueda e indagación de documentos de las Instituciones europeas y otros recursos mediante la navegación en Internet.

III. Contenidos

Bloque 1. Qué es la Unión Europea.

- La Unión Europea, una organización supranacional.
- Los objetivos y los principios básicos de la Unión Europea.
- Los estados miembros: condiciones de ingreso y permanencia.

Bloque 2. El espacio y tiempo en la Unión Europea.

– El nacimiento de Europa. Los orígenes de la civilización occidental. El legado grecolatino.

- La evolución histórica de los diferentes estados en Europa.

– Estados y regiones en la Unión Europea. El ámbito global y el ámbito local.

- La tradición internacional y las universidades.

– El patrimonio cultural europeo. Elementos comunes y diferenciados.

Bloque 3. El funcionamiento de la Unión.

– La estructura institucional de la Unión Europea: el Consejo Europeo, el Consejo de la Unión Europea, la Comisión Europea, el Parlamento Europeo, el Tribunal de Justicia, los órganos consultivos.

- El régimen lingüístico. Las sedes.

- El sistema de adopción de decisiones en la Unión Europea.

– Las normas europeas, tipología y carácter vinculante de las mismas.

- La participación de las regiones en la Unión Europea.

Bloque 4. La ciudadanía de la Unión Europea.

- La libertad de circulación y de residencia.

– El derecho al voto en el lugar de residencia. Las elecciones al Parlamento Europeo.

– La posibilidad de dirigirse al Defensor del Pueblo. El Defensor del Pueblo Europeo.

- La protección diplomática y consular.

Bloque 5. Principales políticas de la Unión Europea.

– La libre circulación de personas. El derecho de establecimiento. El reconocimiento de títulos y de cualificaciones profesionales.

– El mercado interior. La libre circulación de mercancías, servicios y capitales.

- La solidaridad y la cohesión territorial.

- La política de protección del medio ambiente.

- La política agraria y pesquera.

– La Unión Económica y monetaria. La moneda única. El Banco Central Europeo.

- El espacio de libertad, seguridad y justicia.

– La acción exterior de la Unión Europea. La política exterior y de seguridad común.

Bloque 6. Las oportunidades que nos brinda la Unión Europea.

– Programas de intercambio, becas, prácticas formativas, homologación de títulos y reconocimiento de cualificaciones profesionales.

– El Espacio Europeo de Educación Superior. Los programas marco de investigación y las redes de excelencia.

– Conocimiento de las herramientas de la Unión Europea en la red: información relacionada con la UE.

IV. Criterios de evaluación

1. Definir la Unión Europea como organización internacional, conociendo sus objetivos y los principios que sustentan la misma.

2. Identificar los Estados Miembros de la Unión Europea y las condiciones que se requieren a los mismos para ser miembros de la Unión.

3. Identificar las distintas instituciones de la Unión Europea y el papel que desempeña cada una de ellas en el proceso decisorio europeo.

4. Analizar el concepto de ciudadanía europea, señalando los derechos que confiere y las limitaciones que tiene, valorando críticamente sus insuficiencias y las potencialidades que se abren para el futuro.

5. Identificar les principals línies d'actuació de la Unió Europea i els seus objectius bàsics.

6. Identificar i saber accedir als recursos que oferix la Unió Europea».

Annex III

Modificació de l'annex IV de l'Orde de 17 de juny de 2009

Es modifica l'annex IV de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, que quedarà expressat com s'indica a continuació:

«Annex IV

Claus corresponents a les matèries optatives

5. Identificar las principales líneas de actuación de la Unión Europea, y sus objetivos básicos.

6. Identificar y saber acceder a los recursos que ofrece la Unión Europea».

Anexo III

Modificación del anexo IV de la Orden de 17 de junio de 2009

Se modifica el anexo IV de la Orden de 17 de junio de 2009, de la Consellería de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, que quedará expresado como se indica a continuación:

Matèries	Clau
Segona Llengua Estrangera I	NL3 FR3 AL3 IT3
Segona Llengua Estrangera II	NL4 FR4 AL4 IT4
Tecnologies de la Informació i la Comunicació I	IC1
Tecnologies de la Informació i la Comunicació II	IC2
Anglès Pràctic	NLP
Valencià: Llengua i Imatge	VLI
Valencià: Habilitats Comunicatives	VHC
Castellà: Llenguatge i Documentació	CLD
Castellà: Habilitats Comunicatives	CHC
Geografia i Història de la Comunitat Valenciana	GHC
Economia de la Comunitat Valenciana	ECV
Patrimoni Musical en la Comunitat Valenciana	PMC
Psicopedagogia	PSI
Fonaments de Dret	FD
Fonaments lèxicos de les Ciències i de la Tècnica	FCT
Educació Fisicoesportiva i Salut	EFD
La Unió Europea: Organització i Funcionament	UE
Estètica de les Arts	EAA
Anglès Pràctic per a les Arts	IPA
Matemàtiques de la Forma	MFF
Tallers Artístics	TAE TAP TAL TAC TAF TAO TAT TAV
Volum II	VO2
Escenografía	ESG
Informàtica per a les Arts	IAA
Ampliació dels Sistemes de Representació Gràfics i Tècnics	ASG
Mètodes Científics	MCC
Anglès Pràctic per a les Ciències i la Tecnologia	ICT
Tècniques de Laboratori Fisicoquímiques	TLF
Geologia	GL
Física Aplicada	FA
Ciència dels Materials	CM
Biologia Humana	BHU
Anglès Pràctic per a les Humanitats i les Ciències Socials	IHS
Sociologia	SOC

Antropología	ANT
Fonaments de la Direcció d'Empresa	FDE
Referents Clàssics de les Manifestacions Culturals Modernes	RC»

* * * * *

«Anexo IV
 Claves correspondientes a las materias optativas

<i>Materias</i>	<i>Clave</i>
Segunda lengua extranjera I	NL3 FR3 AL3 IT3
Segunda lengua extranjera II	NL4 FR4 AL4 IT4
Tecnologías de la información y la comunicación I	IC1
Tecnologías de la información y la comunicación II	IC2
Inglés práctico	NLP
Valenciano: lengua e imagen	VLI
Valenciano: habilidades comunicativas	VHC
Castellano: lenguaje y documentación	CLD
Castellano: habilidades comunicativas	CHC
Geografía e Historia de la Comunitat Valenciana	GHC
Economía de la Comunitat Valenciana	ECV
Patrimonio musical en la Comunitat Valenciana	PMC
Psicopedagogía	PSI
Fundamentos de Derecho	FD
Fundamentos léxicos de las ciencias y de la técnica	FCT
Educación físico-deportiva y salud	EFD
La Unión Europea: organización y funcionamiento	UE
Estética de las artes	EAA
Inglés práctico para las artes	IPA
Matemáticas de la forma	MFF
Talleres artísticos	TAE TAP TAL TAC TAF TAO TAT TAV
Volumen II	VO2
Escenografía	ESG
Informática para las artes	IAA
Ampliación de los sistemas de representación gráficos y técnicos	ASG
Métodos científicos	MCC
Inglés práctico para las ciencias y la tecnología	ICT
Técnicas de laboratorio físico-químicas	TLF
Geología	GL
Física aplicada	FA
Ciencia de los materiales	CM
Biología humana	BHU
Inglés práctico para las humanidades y las ciencias sociales	IHS
Sociología	SOC
Antropología	ANT
Fundamentos de la dirección de empresa	FDE
Referentes clásicos de las manifestaciones culturales modernas	RC»

Annex IV

Modificació de l'annex V de l'Orde de 17 de juny de 2009

Es modifica l'annex V de l'Orde de 17 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les matèries optatives en el Batxillerat, que queda redactat en els termes següents:

Anexo IV

Modificación del anexo V de la Orden de 17 de junio de 2009

Se modifica el anexo V de Orden de 17 de junio de 2009, de la Consellería de Educación, por la que regula las materias optativas en el Bachillerato, que queda redactado en los siguientes términos:

«Annex V

Adscripció de les matèries optatives a les especialitats docents

<i>Matèries</i>	<i>Especialitat</i>
Segona Llengua Estrangera I	Llengua estrangera corresponent.
Segona Llengua Estrangera II	Llengua estrangera corresponent.
Tecnologies de la Informació i la Comunicació I	Informàtica.
Tecnologies de la Informació i la Comunicació II	Informàtica.
Anglès Pràctic	Llengua Estrangera (Anglés).
Valencià: Llengua i Imatge	Valencià.
Valencià: Habilitats Comunicatives	Valencià.
Castellà: Llenguatge i Documentació	Llengua Castellana i Literatura.
Castellà: Habilitats Comunicatives	Llengua Castellana i literatura.
Geografia i Història de la Comunitat Valenciana	Geografia i Història.
Economia de la Comunitat Valenciana	Economia. Administració d'Empreses. Formació i Orientació Laboral. Organització i Gestió Comercial.
Patrimoni Musical en la Comunitat Valenciana	Música.
Psicopedagogia	Filosofia.
Fonaments de dret	Geografia i Història. Formació i Orientació Laboral. Administració d'Empreses.
Fonaments Lèxicos de les Ciències i la Tècnica	Llatí. Grec.
Educació Fisicoesportiva i Salut	Educació Física.
La Unió Europea: Organització i Funcionament	Geografia i Història.
Estètica de les Arts	Dibuix. Geografia i Història.
Anglès Pràctic per a les Arts	Llengua Estrangera (Anglés).
Matemàtiques de la Forma	Matemàtiques.
Tallers Artístics	Dibuix.
Volum II	Dibuix.
Escenografia	Llengua Castellana i Literatura. Valencià. Dibuix.
Informàtica per a les Arts	Informàtica. Tecnologia. Dibuix.
Ampliació dels Sistemes de Representació Gràfics i Tècnics	Dibuix. Tecnologia.
Mètodes Científics	Matemàtiques. Física i Química. Biologia i Geologia.
Anglès Pràctic per a les Ciències i la Tecnologia	Llengua Estrangera (Anglés).
Tècniques de laboratori Fisicoquímiques	Física i Química.
Geologia	Biologia i Geologia.
Física Aplicada	Física i Química. Tecnologia.
Ciència dels Materials	Tecnologia.
Biologia Humana	Biologia i Geologia.
Anglès Pràctic per a les Humanitats i les Ciències Socials	Llengua Estrangera (Anglés).
Sociologia	Filosofia.
Antropologia	Filosofia.
Fonaments de Direcció d'Empresa	Economia. Administració d'Empreses. Formació i Orientació Laboral. Organització i Gestió Comercial.
Referents Clàssics de les Manifestacions Culturals Modernes	Grec. Llatí. Geografia i Història.»

«Anexo V
Adscripción de las materias optativas a las especialidades docentes

<i>Materias</i>	<i>Especialidad</i>
Segunda lengua extranjera I	Lengua extranjera correspondiente.
Segunda lengua extranjera II	Lengua extranjera correspondiente.
Tecnologías de la información y la comunicación I	Informática.
Tecnologías de la información y la comunicación II	Informática.
Inglés práctico	Lengua extranjera (inglés).
Valenciano: lengua e imagen	Valenciano.
Valenciano: habilidades comunicativas	Valenciano.
Castellano: lenguaje y documentación	Lengua castellana y literatura.
Castellano: habilidades comunicativas	Lengua castellana y literatura.
Geografía e Historia de la Comunitat Valenciana	Geografía e Historia.
Economía de la Comunitat Valenciana	Economía. Administración de empresas. Formación y orientación laboral. Organización y gestión comercial.
Patrimonio musical en la Comunitat Valenciana	Música.
Psicopedagogía	Filosofía.
Fundamentos de derecho	Geografía e Historia. Formación y orientación laboral. Administración de empresas.
Fundamentos léxicos de las ciencias y la técnica	Latín. Griego.
Educación físico-deportiva y salud	Educación Física.
La Unión Europea: organización y funcionamiento	Geografía e Historia.
Estética de las artes	Dibujo. Geografía e Historia.
Inglés práctico para las artes	Lengua extranjera (inglés).
Matemáticas de la forma	Matemáticas.
Talleres artísticos	Dibujo.
Volumen II	Dibujo.
Escenografía	Lengua castellana y literatura. Valenciano. Dibujo.
Informática para las artes	Informática. Tecnología. Dibujo.
Ampliación de los sistemas de representación gráficos y técnicos	Dibujo. Tecnología.
Métodos científicos	Matemáticas. Física y Química. Biología y Geología.
Inglés práctico para las ciencias y la tecnología	Lengua extranjera (inglés).
Técnicas de laboratorio físico-químicas	Física y Química.
Geología	Biología y Geología.
Física aplicada	Física y Química. Tecnología.
Ciencia de los materiales	Tecnología.
Biología humana	Biología y Geología.
Inglés práctico para las humanidades y las ciencias sociales	Lengua extranjera (inglés).
Sociología	Filosofía.
Antropología	Filosofía.
Fundamentos de dirección de empresa	Economía. Administración de empresas. Formación y orientación laboral. Organización y gestión comercial.
Referentes clásicos de las manifestaciones culturales modernas	Griego. Latín. Geografía e Historia.»